

MENNO TAMMINGA

Waarom is economie nog steeds belabberd?

Economie is geen exacte wetenschap en alleen daarom al moet je de ramingen van het Centraal Planbureau nemen voor wat ze zijn. Ramingen. Het CPB is overigens de eerste die dat zegt. Het A4-tje met ramingen dat het Planbureau afgelopen week publiceerde, is samen te vatten als: leve het groeiherstel, vader haal de vlag van zolder.

Dit jaar raamt het CPB 0,75 procent groei, volgend jaar 1,25 procent en dan ook een begrotingtekort van 2,1 procent, dus onder de Europees afgesproken norm van 3 procent. Het enthousiaste politieke onthaal van de ramingen zegt al het over de vermoedelijkheid om nieuwe bezuinigen te bedenken. Het woord bezuinigen moet u hier wel in zijn Haagse betekenis lezen: minder meer uitgeven.

De fixatie op het begrotingstekort, zeg maar 'de Haagse economie', negeert de toestand van de echte economie. Die is onverminderd belabberd, behalve in het wat grotere, op export gerichte bedrijfsleven overigens. De raming van de CPB indiceert een smakelijke verbetering van de winstgevendheid op een, voor een crisis, onvoorstelbaar hoog niveau. Het herstel dat verder zichtbaar wordt, van investeringen bijvoorbeeld, volgt op jaren van kaalslag. Ten opzichte van die neergang is het herstel niet opwindend. De stijgende werkloosheid ontmoedigt mensen om naar werk te blijven zoeken. Het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans, dat is de som van export, import en de beleggingen in het buitenland, blijft op recordhoogte. Dat duidt niet op een groeiverstoring van de invoer die uitgelokt wordt door extra opgevoerde productie van bedrijven of consumptie van huishoudens. Maar goed, ramingen. Jammer is wel dat de prijsontwikkeling van de kern van de economie niet in deze ramingen staat. Maar kun je dat het CPB aanrekenen?

Her en der is onze rentenierseconomie vastgelopen: nog 251.973 huizen Te Koop

In de kern is Nederland een rentenierseconomie, waarin financieel vermogen de toon zet. Dat financieel vermogen zit deels vast in huizen en pensioenfondsen, deels is het geld beschikbaar op spaarrekeningen en in particuliere beleggingen. Alles bij elkaar zo'n 2.000 miljard euro netto, dat wil zeggen: bezittingen minus schulden. Het renteniersvermogen is ruim drie maal zo groot als onze jaarlijkse productie van goederen diensten.

De rentenierseconomie zorgt dankzij een fiscale tegemoetkoming van het kabinet deels voor zichzelf. Door giften tot een ton niet te belasten als de ontvanger daarmee woning-schuld aflost, helpt de overheid de financiën van huishoudens te saneren. Zo kunnen vermogens door de generaties worden doorgegeven.

Maar her en der is de rentenierseconomie wel vastgelopen. Een deel van de huizenbezitters heeft schulden gemaakt en een kwart van hen staat 'onder water' zoals dat heet. Dat zijn een miljoen huishoudens. De huidige prijs van hun huis is lager dan de waarde van hun woningsschuld. Banken rapporteerden bovendien de afgelopen weken dat steeds meer huizenbezitters wanbetalers worden. Dat verziekt de markt verder als banken hier ruw ingrijpen (geen coulançe, snelle executieverkopen).

Verder wachten 251.973 koopwoningen (stand vanochtend op website Funda) op een nieuwe eigenaar. Zolang de economie dat overaanbod van koopwoningen niet heeft geabsorbeerd, blijft de markt een hoofdpijnmarkt. Met permanente zorg over prijzen, angst voor restschulden en onmacht om te verhuizen voor een nieuwe baan. Zolang dit huizenoverschot niet is geabsorbeerd zullen banken en andere financiers zeker niet scheutiger zijn met woninghypotheken, want de kans op bijvoorbeeld nieuwe prijsdalingen is gewoon te groot. Zolang dit overschot bestaat, komt de huizen(nieuw)bouwmarkt niet terug als de motor van de economie die zij tot 2008 was.

Maarten Schinkel en Menno Tamminga schrijven in deze column over economische ontwikkelingen.

E2 Economie

Bedrijven Nederland vragen recordaantal octrooien aan

Innovatie Aantal aanvragen bij Europees Octrooibureau stijgt 17 procent.

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM. Bij het Europese octrooibureau (EOB) is vorig jaar door Nederlandse bedrijven een record aantal octrooien aangevraagd. Het aantal aanvragen vanuit Nederland lag 17,2 procent hoger dan in 2012. Dat blijkt uit cijfers die het EOB gisteren heeft gepubliceerd. Nederland staat op de achtste plaats van landen die octrooiaanvragen doen.

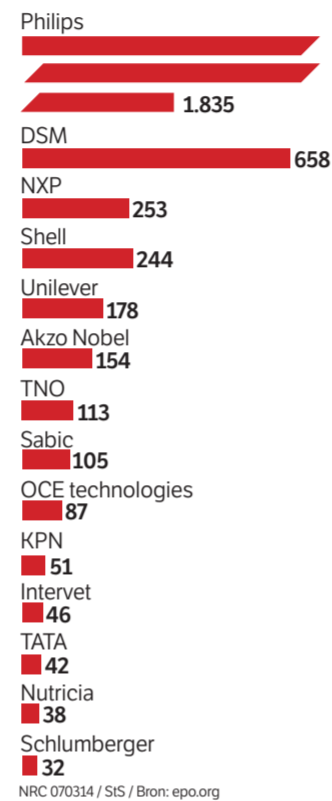
Ongeveer 50 procent van de octrooiaanvragen resulteert uiteindelijk in een echt patent, zegt een EOB-woordvoerder desgevraagd. De procedure voor de behandeling van een aanvraag duurt drie tot vier jaar.

Het aantal octrooiaanvragen bij het Europees Octrooibureau bereikte vorig jaar een record; de sterkste groei komt vanuit Europa. „De Europese vraag naar octrooibeschermting groeit voor het vierde achtereenvolgende jaar”, zei Benoît Battistelli, president van het EOB, gisteren in een toelichting. „Dat bewijst dat bedrijven uit de hele wereld Europa steeds meer zien als het brandpunt van innovatie.”

De sterke positie van Europese bedrijven in octrooigevoelige technologie sectoren onderstreept volgens Benoît Battistelli de centrale rol van deze sectoren als het gaat om werkgelegenheid en groei in de Europese economie.

Philips bovenaan de lijst

Grootste octrooiaanvragers uit Nederland in 2013, naar aantal octrooiaanvragen

NRC 070314 / SIS / Bron: epo.org

Obligaties China laat bedrijf vallen om financiële markten te testen

Door onze correspondent

SHANGHAI. De Chinese autoriteiten zijn niet van plan een van de kleinere makers van zonnepanelen, het Shanghai Chaori Solar, te redden van de ondergang. Het bedrijf bleek vandaag niet in staat om aan obligatieverplichtingen te waarde van 14 miljoen dollar te voldoen.

Volgens analisten van de Bank of America Merrill Lynch is dit een „Bear Stearns-moment” in China, het eerste teken dat het Chinese financiële systeem afsteven op een crisis. Ook financiële goeroes als George Soros en Bill Cross denken dat China aan de vooravond staat van de ineenstorting van het financiële systeem. Het omvallen van de Amerikaanse zakenbank luide in

2008 de kredietcrisis in.

Hoewel het de eerste keer is dat de rente op een een door de overheid gegarandeerde bedrijfsobligatie niet uitbetaald wordt, zien Hongkongse en Chinese analisten in de crisis bij Chaori geen reden tot paniek.

„Het is maar een klein bedrijf, het gaat om *peanuts* en het is al geruime tijd duidelijk dat de Chinese overheid niet ieder risico zal afdekken. De angst voor een kettingreactie is overdreven”, aldus Andy Rothman van Crédit Lyonnais Securities Asia.

De Chinese makers van zonnepanelen verkeren al jaren in moeilijkheden. Chaori Solar is niet de eerste en zeker niet de grootste onderneming die op instorten staat als gevolg van de dalende interna-

tionale vraag naar zonnepanelen. Dat was Suntech, dat vorig jaar failliet ging omdat op veel plaatsen in Europa de subsidies op zonnepanelen worden of zijn afgeschaft. Niettemin duidt het uitblijven van staatshulp om Chaori Solar te redden een signaal dat de hervorming van de financiële industrie in gang is gezet.

Volgens Credit Suisse in Hongkong willen de autoriteiten kijken hoe de Chinese en internationale obligatiemarkt reageert op het niet steunen van Chaori. De Chinese obligatiemarkt ter waarde van 4.200 miljard dollar wordt voor 85 procent door de staat onderschreven. Eerder dit jaar werd China Credit Trust nog gered om onderinvesteers geen paniek te zaaien.

Witwasser kan rustig z'n gang gaan

Fraude

Miljarden euro's worden jaarlijks witgewassen in Nederland. Maar hoe of hoeveel, dat weet de overheid niet - zelfs niet na een investering van 75 miljoen.

Door **Teri van der Heijden** en **Tim Wagemakers**

AMSTERDAM. Zomaar een witwasmethode: de bezitter van zwart geld 'leent' geld aan zichzelf. Via een Zwitserse bankrekening of een buitenlandse vennootschap. Het lijkt een gewone lening tussen twee onafhankelijke partijen - en wit is het geld. Of deze: drie handlangers verkopen een huis aan elkaar door, steeds voor een te hoge prijs. Het 'teveel' aan geld dat wordt betaald, stroomt zo handig de onderwereld uit.

Beide vormen van witwassen hebben cryptische namen: *loanback*-constructie (de lening) of ABC-transactie (het huis). Maar in essentie komt witwassen altijd neer op het legaal maken van illegaal geld, zodat de herkomst ervan onzichtbaar wordt.

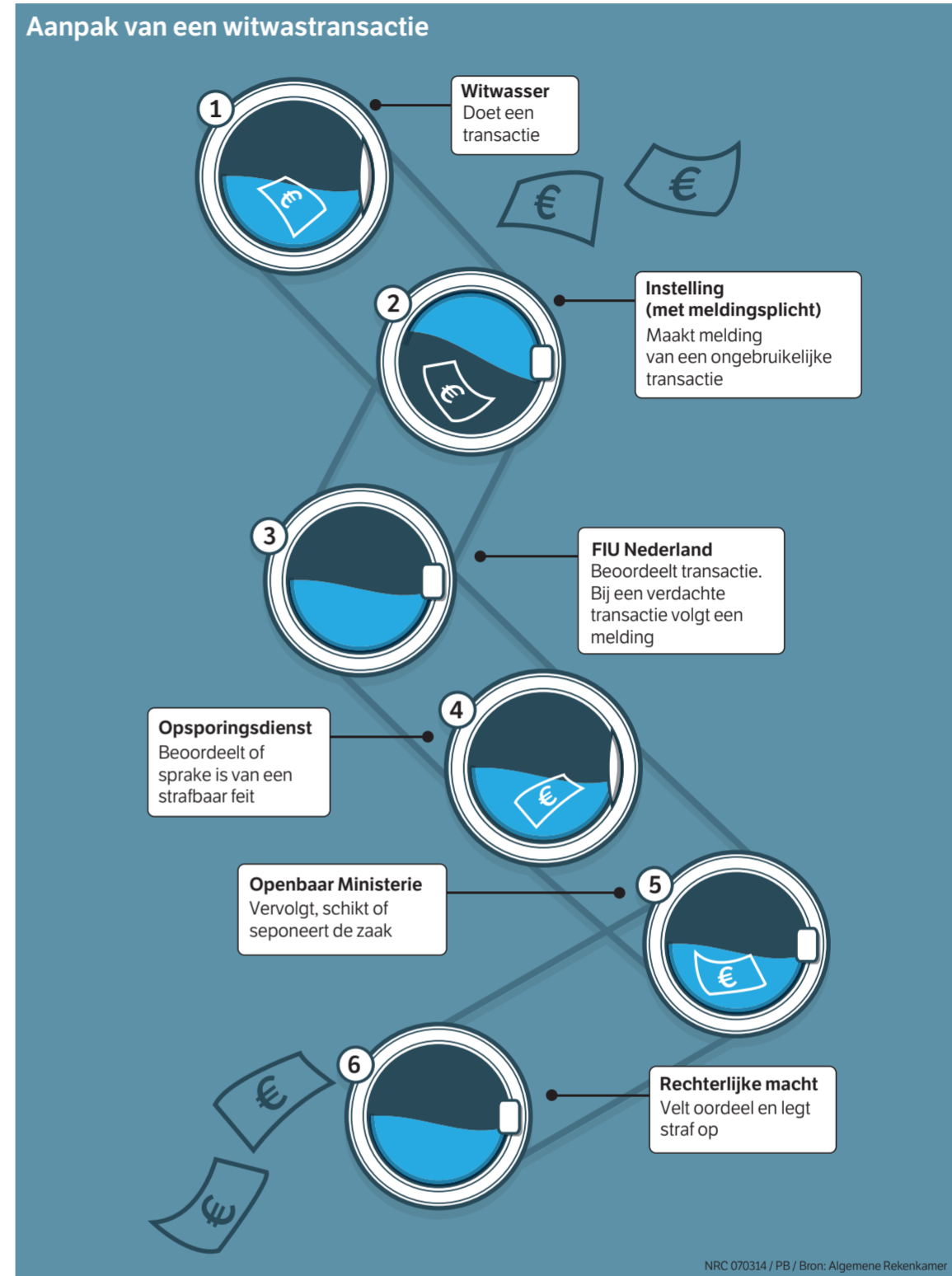
Na kritiek heeft Nederland afgelopen jaren extra geïnvesteerd in witwasbestrijding: 75 miljoen euro. De Algemene Rekenkamer oordeelde in 2008 dat witwassen „onvoldoende” werd voorkomen en de pakkans „klein” was. Extra geld voor opsporing en vervolging moest dat verbeteren. Maar nu, zes jaar later, weten de verantwoordelijke ministeries - Financiën en Veiligheid en Justitie - nog steeds weinig over het hoe en wat.

Hoe komt zwart geld de witte economie in? Wat zijn de grootste witwasrisico's? Heeft die extra 75 miljoen euro ook effect gehad? Daar hebben de ministers „geen inzicht” in, concludeert de Rekenkamer in een gisteren verschenen kritisch rapport over witwasbestrijding.

Een slechte zaak, vinden de onderzoekers - een bloeiende witwasbranche is „schadelijk” voor het financiële imago van Nederland. De ministers onderschrijven de conclusies van de Rekenkamer grotendeels. Ze vinden ook dat hun inzicht nog „verbeterd kan en moet worden”, schrijven ze in een reactie in het rapport.

Witwissende tuinman

Als het aan de Rekenmaker ligt moeten de ministers bijvoorbeeld in kaart brengen hoeveel geld in Nederland wordt witgewassen, welke constructies worden gebruikt - en het liefst uitsplitsen per sector. Maar dat, zeggen deskundigen, is eigenlijk onmogelijk. Alleen al vaststellen welke sectoren gevoelig zijn voor witwassen is bijzonder lastig, zegt Brigitte Unger, hoogleraar economie aan de Universiteit

NRC 070314 / PB / Bron: Algemene Rekenkamer

OPSPORING EN VERVOLGING

200.000 meldingen, 1.500 zaken, 300 veroordelingen

In Nederland houden verschillende instanties zich bezig met de opsporing en vervolging van witwaspraktijken. Onder meer De Nederlandsche Bank en de Belastingdienst zijn verplicht verdachte transacties

te melden aan de overheidsinstantie Financial Intelligence Unit. In 2012 gebeurde dat zo'n 200.000 keer. De FIU stuurt de melding bij verdere verdenking door naar opsporingsdiensten als de FIOD.

Bij een strafbaar feit wordt het Openbaar Ministerie ingeschakeld, met vervolging, seponering of schikking tot gevolg. In 2012 leidde dit in 1.500 gevallen tot vervolging en tot 300 veroordelingen.

Witwassen is in Nederland een op zichzelf staand delict, maar is altijd verbonden aan een ander strafbaar feit. Dit andere feit heeft de (zwarte) inkomsten gegeneerd, bijvoorbeeld drugshandel.

TRANSPORT

Tankstations boeken lagere omzet in de grensstreek door accijnsverhoging

AMSTERDAM. Tankstations in de grensstreek hebben het moeilijk. Door de accijnsverhoging op brandstof daalde de omzet met 40 procent ten opzichte van de eerste twee maanden van vorig jaar. Dat hebben brancheorganisaties Bovag en NOVE vandaag gemeld. In januari stegen de accijnzen op diesel en LPG met 4 en 7 cent per liter. Volgens de brancheorganisaties heeft dat automobilisten gestimuleerd over de grens te tanken. (Novum)

FOTO ANP

ECONOMIE VS

Amerikaanse productiviteit stijgt minder dan verwacht

AMSTERDAM. De productiviteit in de Verenigde Staten is vorig kwartaal minder gestegen dan was verwacht. De productiviteitsstijging kwam uit op 1,8 procent. Dat blijkt uit gisteren verschenen cijfers van het Amerikaanse ministerie van arbeid. In een eerste raming ging het ministerie nog uit van een stijging van meer dan 3 procent. Analisten hadden een stijging tussen de 2 en 3 procent voorspeld. De matige stijging heeft gevolgen voor de productiviteitsstijging over heel 2013. Die komt uit op 0,5 procent. De productiviteitsstijging is daarmee de kleinste in twintig jaar tijd. (AP, Novum)

ARBEIDSVERHOUDINGEN

FNV: looneis van 3 procent eerder laag dan hoog

AMSTERDAM. De harde looneis van 3 procent die vakcentrale FNV vorig jaar presenteerde blijft staan, ook na kritiek van werkgeversorganisatie AWVN. Sterker nog, in sommige sectoren is die eerder te laag dan te hoog. Dat zei voorzitter Ton Heerts vanochtend in *De Telegraaf*. Hij wijst daarbij op grote bedrijven die naar het buitenland exporteren en daarbij grote winsten maken. Een salarisstijging van 3 procent is, volgens Heerts, niet te veel gevraagd. AWVN stelde eerder deze week dat door de hoge eisen van de FNV de cao-onderhandelingen worden gefrustreerd, met als gevolg dat er dit jaar nog maar weinig cao's zijn afgesloten. (Novum)